

Blaðið eigur ein at vissa sær á posthúsinum.

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐRALAG

NR. 10

MIKUDAGIN
5. FEBRUAR 1964

37. ÁRG.

Amerikumenn fingu ikki myndirnar

Alt striðið í USA at fáa av-
mynda mánan miseydnadist. Vis-
indamennin eru vónsyknir, at
tað skuldi ganga so illa í hond, tí
teir høvdu avgjørt roknað við hesa
ferð at fáa væl av upplýsingum
um víðurskiftini á mánanum gjøg-
um myndir, ið raketin leygdag-
in skuldi geva teimum.

Tað vóru teir seinastu minuttir-
nir, sum gjørdur visindamenn vón-
brotnar, tá raketferðin so at siga
var ætlað komin gekk fyrri, tað
vóru fjarsýnistólarnir sum ikki virk-
aðu eftir vild.

Ikki verður tað í fyrstu framtíð,
at slík roynd verður gjørd aftur —
henda royndin skuldi geva visinda-
monnum neyðugur upplýsingar.

Til Føroya landfúta

Vit fara at lova okkum at biðja
tygum, háttvirdi landfúta, at gera
so væl her í blaðnum at upplýsa
okkum, hvussu ið liggur við at-
kvøðuretti á aðalfundi í einum
partafelagi, har ið felagsins drift
er komin so til trota, at felagið
má hava stóra hjálp, men henda
hjálptreytast av, at gamli parta-
peningurin verður sterkt niðurskrívaður,
og nýggjur partapeningur
teknadur.

Hava hesi niðurskrívaðu parta-
brovini ikki sama atkvøðurett sum
tey nýggja, tá lógin fyrri felagið
ikki er broytt, og hon sigur, at
hvør parturin (aktian) hevur sína
atkvøðu.

Hvør parturin (aktian) ljóðar
uppá kr. 500.

Um tað nú hendir, at tað eisini
aftaná tekningin av tí nýggja
partapeninginum gongur felag-
inum so illa at mesti parturin av
nýggja partapeninginum veruliga
eisini er taptur, noyðist so felagið
sambært galdandi lóg eisini at
niðurskríva hin nýggja partapen-
ingina á sama hátt sum gjørt varð
við hin gamla?

Stutt sagt, hvussu liggur í hesum
fløktu víðurskiftum við at-
kvøðurettinum á aðalfundi hjá tí
gamla og hjá tí nýggja partapen-
inginum?

Ein spurningur liggur okkum á
háarta afturat:

Hvussu er tað við vali av nevnd
í omanfyrir nevnda felag?

Valið er væl bundið av lógar-
reglum felagsins uttan mun til
tekniningina av nýggja partapeninginum.
Ella má øll nevndin veljast av
nýggjum hóast felagsins lóg sigur
at ikki allir stjórnarlimir skulu
frá í senn, men av 5 monnum
skulu bara 2 og 3 aðruhvøria ferð
veljast av nýggjum?

Skal øll nevndin veljast av nýggjum
um tí nýggjur partapeningur var
teknadur og gamli partapeningurin
sterkt niðurskrívaður?

Eisini er at spyrja:

Kunnu nevndarlimir verða sitandi,
tá ið teir ikki eru eigarar av
nýggjum partabrovum, men bara
av gomlum sterkt niðurskrívaðum,
Partapeningar.

leikarnir eru á mánanum — hetta
var tað teir roknaðu við at fáa
upplýsingar um við tí miseydnadu
raketroyndini.

Nú fara so visindamenn undir
at kanna eftir hvat ið var, sum
gjørdi kuril á, teir hava upptøkur
á bondum av radiosignalum frá
raketferðini og tey eru kilometrar
til longdar.

Henda raketroyndarroðin hevur
kosta meira enn 800 mili. dollars.
Dýrur sportur er.

Ússalig framferð

AV HOJGAARD & SCHULTZ OG STJÓRANUM FYRI SEV.

Mong undrast nokk yvir at verk-
bann suðuri í Vági stóðugt stendur
við, — Í útvarpinum er sagt, at
tað er verkfall har suðuri, men
veruliga er tað verkabann. — Sagan
er henda:

Í Vestmanna hevur í mong ár
verið arbeiðt við tunnelgerð. —
Imillum arbeiðararnar og byggi-
felagið Højgaard & Schultz varð
gjørdur ein sersáttmáli, ið m. a.
gav arbeiðarunum so og so nógv
fyrri sprongdan metur — hetta fyrri
at arbeiðararnir skuldu kúta seg
og arbeiða harte fyrri at fáa einá
góða daglon. — Hin sáttmála-
bundna lønin varð fylgd, tó varð
onkili góldið fyrri yvirliðararbeiði.
— »Premietilleggið« pr. sprongdan
metur gav arbeiðarunum so mikið,
at teir fingi eina góða daglon. —
Arbeitt varð í 3 skiftum uttan tó
at yvirlið varð goldin fyrri 2. og 3.

skifti, men hetta sáttmáli arbeiðsge-
vararnir, og varð úrslitið av hesum
træumáli, at valdgerðarættur varð
settur fyrri at avgera máli, sum
sáttmálin millum meginfolgin
sigur. — Eftir langar og drúgvur
frágreiðingar, varð so úrskurður
gjørdur, og úrskurðurin gav Fø-
roya Arbeðarafelag viðhald soleiðis,
at tunnelarbeiðið kom ikki und-
ir heiti »døgnadrifte«, og áttu tí ar-
beiðararnir ágóða fyri yvirliðina
millum kl. 17 og kl. 08. — Mett er,
at arbeiðararnir í Hvalbá og Vest-
manna tilsamans eiga 150.000 í
ágóða fyrri hesa yvirtíð, ávikavist
kr. 80.000. og kr. 70.000.

Højgaard & Schultz hevur fingið
ávikrað Føroya Arbeðsgevarafelag
at innanka gerðadómni fyrri Føroya
rætti fyrri at fáa hann avtiknan, og
nýggjan gerðarett settan — sjálv-
(Framhald á 2. síðu).

Arbeðarafelag Føroya hefur uppsagt sáttmálan

SÁTTMÁLIN HIJÁ HAVNAR ARBEIÐSMANNAFELAG IKKI
UPPSAGDUR

Føroya Arbeðarafelag hevur
sagt upp sáttmálan við Føroya Ar-
beðsgevarafelag. Felagini hava

MINNISVARÐIN Í MIÐVÁGI

yvir teir Miðvingar, sum eru sjó-
leimnir og farnir av vanlukku verð-
ur avdúkaður sunnudagin komandi
kl. 3.

SEIRRA DAGUR

SILVURBRÚDLEYP

Í morgin hin 6. februar halda
Kjartan Dølsgaard, skipsførari og
kona hansara Kirsten 25 ára brúð-
leypsdag.

Tey bógva í Keypmannahavn
Osterfarimagsgade 20 111.

Kjartan fór út at sigla sum
stýrimaður fyrri út við 30 árum
síðan. Við undantaki av striði-
árunum, tá hann sigldi út frá
Amerika, hevur hann óslitið siglt
við Lauritzens skipum.

BRÚDLEYP

Leygardagin giftast í Havnar
kirku Hilda Larsen úr Porkeri og
Edvin Bernhardsson úr Miðvági.
Adr. Hotell Hafnia.

havið samráðingar meginpartin av
seinastu viku, men úrslitið bleiv,
at partarnir ikki samdust, á fundi
mánakvöldið fóru partarnir
hvørjum øðrum uttan at vera
samdir. Partarnir vóru komnir
ásamt um ymsar smærri broytingar,
men størri broytingar, ið um-
roddir vóru, varð ikki semja um.

Sáttmálin er sostatt uppsagdur at
fara úr gildi 1. mei í ár, men áðer-
enn hesa tíð koma partarnir sam-
anaftur, helst í seinri helvt í apríl
og talan kann tí vera um, at part-
arnir at enda verða samdir.

HAVNARSÁTTMÁLIN HELDUR ÁFRAM

Sáttmálin millum Havnar ar-
beðsmannafelag og Havnar Ar-
beðsgevarafelag er ikki uppsagdur
og heldur áfram í hvussu er til 1.
maí 1965

Skjeyt børnini

Ein dani skjeyt fyrrakvöldið
børn síni, 4, 12 og 16 ára gomul
og særði konuna í bæði beini.
Tað var hin 36 ára gamla bak-
arin Erik Hansen, Nykøbing F.
Við familjuni var hann farin frá
heiminum í einum útleigubíl og
tá tey vóru komnir til eina skóg
kom illstøða millum hjúna, kon-
an leyp úr bilinum og tá skjeyt
maðurin eftir henni tvær ferðir
og rakti hana í beini — tað eydn-
aðist konuni at koma til eini hús,
har hon bað um hjálpt.

Viðmerking og rættleiðingar:

Hvat vildi og vil Arup og hvat bað hann um?

Arup er advokatur. Sum tilvikur
og umboðsmaður fyrri miljonsterk-
an kapital vendi hann sær til Fróð
biar sóknarstýrið um byggigrund á
Drelnesi til eitt fiskavirk, sum
mettis í minsta lagi at koma at
kosta 12,5 milj. kr. Her fekk hann
játtandi svar og varð væl móttikin.
Men teir stóru peningamenninir,
sum stóðu aftanfyrri her, hildu tað
vera neyðugt fyrri virkið at fáa
rætt til at keypa fisk frá fremm-
andum skipum, tá ið tað fekk ov
litlan fisk frá føroyskum skipum.
Hetta lá í hondum landsstýrisins
at geva. Vegna sínar »klientare«,
teir ið hann umboðaði, vendi
Arup advokatur sær so til lands-
stýris at fáa fasta tilgøngu um hetta
loymi. Men landsstýrið helt seg
ikki kunna geva hetta umsóktu
loymi at keypa uppskoytisfisk og
segði nei.

Nú eru átlandi hesir penga-
menninir og virksharrarnir »fløg-
ir«. Tað var tann stóra driftin,
sum interessaði teir. Hvussu tað
er við flakavirki í so smáum til-
tøkum, sum tey, ið gjørd eru, og
ið hava ligið arbeiðsleys av tí, at
tey ikki hava kunnað fingið ann-
an fisk enn útroðrafisk við báti,
sum bara kunnu royna undir Fø-
royum, vita rimiligt teir eins væl
og allir menn, ið hava sett seg inn
í føroysk víðurskifti.

Tað samarbeiði, sum er við
Arup sum Føroyavinnu um kortini
at royna at vera við á annan hátt
og øðrum nýggjum máli, er uttan
fyrri tað málið, sum nú er til ting-
viðgerðar, og sum nevnt er knýtt
til nakrar ávisar peningakreftur, ið
einsans hava athuga í stórtingum

HALENDST SKIP BURTUR- GINGIÐ VÍÐ 9 MONNUM

Leygardagin gekk eitt hálendst
farmaskip burtur við Suðurnoreg,
45 fjórðingar úr Ejdøroy.

Manningin, 9 í tali er øll um-
komin. Ein biargingarbátur við 5
monnum var funnin sunnudagin,
men teir vóru allir deyðir og hóast
leitað var eisini allan mána-
dagin sóust ikki hinir 4.

Skipið, »Titane« fekk ein sjógv
tvoran og var so illa skaðt, at tað
søkk so at siga beinanvegin og
áðerren nokur hjálpt kundi fást.
Tað var av ringasta veðri, vindstíg
10.

Skjeyt børnini

Ein dani skjeyt fyrrakvöldið
børn síni, 4, 12 og 16 ára gomul
og særði konuna í bæði beini.
Tað var hin 36 ára gamla bak-
arin Erik Hansen, Nykøbing F.
Við familjuni var hann farin frá
heiminum í einum útleigubíl og
tá tey vóru komnir til eina skóg
kom illstøða millum hjúna, kon-
an leyp úr bilinum og tá skjeyt
maðurin eftir henni tvær ferðir
og rakti hana í beini — tað eydn-
aðist konuni at koma til eini hús,
har hon bað um hjálpt.

tíðokum, drivin á nútímans ratio-
nellan hátt.

At Arup sjálvur vil vera við, við
peningi frá sær sjálvum til saman
við føroyskum og øðrum góðum
krefum, um tær kunnu fást, er
priverdukt. Men tað er nakað fyrri
seg og hevur einki at gera á tingi,
og tá ið harra landsstýrismaðurin
Erleundur Paturssonur dregur tað
inn í málið, sum er lagi á ting-
borð av Suðuroyar lótingsmonn-
um, so er tað gjørt av berum ónd-
skapi og sum eitt grímt sniðbók,
hvat ið eisini próvaðist av óða-
lagnum hjá honum og tí hátti,
hann gjørdi tað uppá við at fesa
upp úr einum privatum brævi, ið
hann uttan heimild hevði fingið
sent frá manni sínum Hemming
Jespersen á Tvøroyri. Eitt bræv
sum víðvíkti eini heilt nýggjari
roynd við tað, at hilt stóra málið
við landsstýrisins neii fyrbils
mátti vera hildið at vera fallið
burtur.

Harra Erleundur Paturssonur hevur
sum maðurin segði kalt og ky-
niskt roynt at dulla veruleikan í
málinum burtur við at geva fólk
ta fatan, at tað er Arups egni
peningur, ið tað er talan um, men
at málið er bara bluff, tí hann
ongan eggingen skal eiga, ikki
so frægt sum eitt 10 oyra, meðan
veruleikin jú sum nevnt og sagt
upp í røkur er, at tað er peninga
sterkar virkislivskrefur, ið hann
sum advokatur er umboðsmaður
fyrri, sum talan er um í fyrsta máli

Men í tí málið, sum brævið, ið
Erleundur Paturssonur átti allari
tagnarskyldu og ljósti síðvænna
liva upp úr, vil Arup eftir áheitan frá
føroyskari síðu vera við um-
andi peningi frá sær sjálvum sam-
an við øðrum peningakrefum, um
tilvikar eru at finna í Føroyum
ella aðrastaðni.

Arbeðisloysið og vinnuloyssi rekur fólk úr landinum, HVI???

Lógið at siggja ein landsstýris-
mann, ið skal hava tað til uppgávu
at berjast móti arbeiðisloysinum,
at veita arbeiðsskapandi virki, so
okkara besta fólk ikki noyðist
sum tilfelli er idag í hundraðtali,
kanska í tusundtali, stórt tali enn
nakran tíð áður, at fara til Ís-
lands, Noregs, og aðrastaðni at
søkja sær lønandi arbeiði at liva
av, ja, meiri enn lógið er tað at
siggja ein tilkan landsstýrismann
við øllum ljótum vápnum og øllum
illum orðum og mannminkandi
bríksli mói hampafólki, ja, móti
eini heilari oyggi, einum stívum
sættaparti av øllum føroyingum
berjast av grimdum fyrri at for-
koma inntøku — og arbeiðslikindi
fyrri hesum arbeiðsleysa og arbeiðs
fingrandi fólk.

Tilvikur atburður er verri enn
hit versta, er beinavegin eindomi
í illum atburði frá hegsta sessi.

Hvøið maðurin verið diktator,
einnæðsharri?
Ein Stalin? Ein Franco? Hvæt
kundu vit ikki tá venja?